Tools en diensten voor e-shops

Plezier als webwinkelier

Een eigen webwinkel opzetten is niet langer voorbehouden aan specialisten. Dankzij gebruiksvriendelijke tools en services kan nu ook nonkel Jules eindelijk z'n tuinkabouters aan het grote publiek slijten. Een greep uit enkele Nederlandstalige producten... TOON VAN DAELE

Begin 2001 heeft het vertrouwen in e-commerce een ferme deuk gekregen, maar de laatste paar jaar is handel drijven via het internet weer hip. Daarbij komt dat software om een eigen webwinkel op te zetten intussen betaalbaar én gebruiksvriendelijk geworden is. In dit dossier stellen we je zelfs enkele gratis oplossingen voor. Had je dus al enige tijd aspiraties om een webwinkel op poten te zetten, dan is dit het ideale instapmoment! Om je keuze voor het beste pakket te vergemakkelijken, stellen we je in dit artikel een aantal diensten en tools voor. Ruwweg onderscheiden we een vijftal soorten software voor het opzetten van een eigen webwinkel.

1) **Desktoppakket.** Tools die je op je eigen pc installeert en waarbij je wijzigingen telkens zelf naar je online winkel uploadt. Het voordeel is dat je hiervoor slechts één keer hoeft te betalen (geen abonnementsgeld dus). Het nadeel is dat je de winkel enkel vanop je eigen pc kan beheren.
2) **Online dienst.** Een webservice die je, na het afsluiten van een abonnement, toelaat vanaf om het even welke internet-pc je winkel te beheren. Zo'n dienst is meestal erg gebruiksvriendelijk, maar vaak ben je beperkt qua mogelijkheden (en lay-out).
3) **Huur van webwinkel.** Bepaalde (veiling) sites – zoals eBay – bieden hun klanten ook de mogelijkheid snel een eigen online winkeltje op te zetten, binnen hun domeinnaam. De manoeuvreerruimte is meestal erg nauw, en je shop wordt stevig gelinkt aan het concept van de oorspronkelijke site. In het kielzog van zulke veilingsites zijn ook de zogenoemde dropshops ontstaan. Jij bezorgt hen de producten die je wil verkopen, en zij zorgen voor de eventuele verkoop via de veilingsite en voor de verdere afhandeling.
4) **Software op eigen webserver.** Deze software bestaat gewoonlijk uit talrijke, complexe scripts (meestal *php* of *asp*), en meteen wordt duidelijk dat enig programmeerwerk je niet vreemd mag zijn als je zo'n software naar eigen wens wil aanpassen en zonder haperingen op je webstek wil krijgen. Het voordeel? Er zijn een aantal knappe scripts die helemaal gratis zijn!
5) **Winkelwagen.** Meer nog dan de vorige categorie, moet je voor dit soort software het programmeren echt wel in de vingers hebben. Het gaat hier namelijk om 'naakte' scripts om een virtueel winkelwagentje aan je eigen site toe te voegen. Een speurtocht naar free shopping cart in een zoekmachine als Google levert je meer hits op dan je lief is.

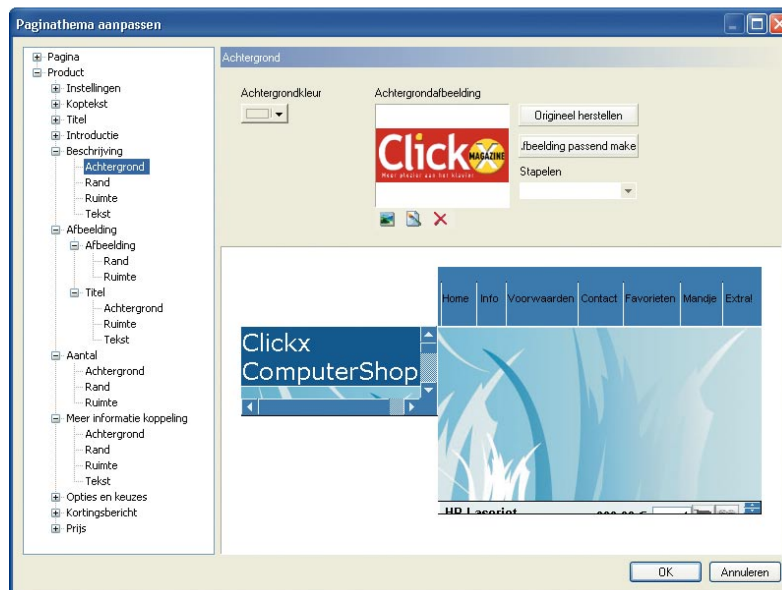
Er is natuurlijk nog een zesde oplossing: alles zelf programmeren, maar dat is absoluut een brug te ver. Ook type 5 laten we hier verder onbesproken. We concentreren ons vooral op types 1 en 2. Types 3 (erg beperkt) en 4 (knap lastig) stellen we je beknopt voor in een kaderstukje.
Voor je aan de slag gaat, toch nog dit... Aan een webwinkel kleven – in vergelijking met een fysieke winkel – enkele voordelen. Je zet zo'n winkel heel snel op, het hoeft je nauwelijks iets te kosten en de hele wereld is je potentiële klant. Bovendien hoef je de verkochte producten niet noodzakelijk ook in stock te hebben. Maar precies door deze onmiskenbare voordelen dreigen heel wat webwinkeliers zich te vergalopperen... Ook aan virtueel handel drijven hangen namelijk (kopers)rechten en (verkopers)plichten vast. Bovendien is je shop non-stop open, en moet je dus eigenlijk elke dag instaan voor de opvolging: opsturen van bestelde producten, beantwoorden van mails, enzovoort... Verder moet je ook de betalingen opvolgen, én aandacht besteden aan de beveiliging van je webserver. Er bestaan namelijk diverse malafide technieken die een te lakse server snel op de knieën brengen. Maar laat al deze beslommeringen de pret niet bederven...
Mocht je je trouwens nog verder willen verdiepen in de webwinkelproblematiek, dan kan je altijd relevante literatuur raadplegen. *Een webwinkel opzetten* (Gonny van der Zwaag) en *Handboek Webwinkel* (Jurgen Nijhuis) pakken deze materie op een degelijke manier aan.

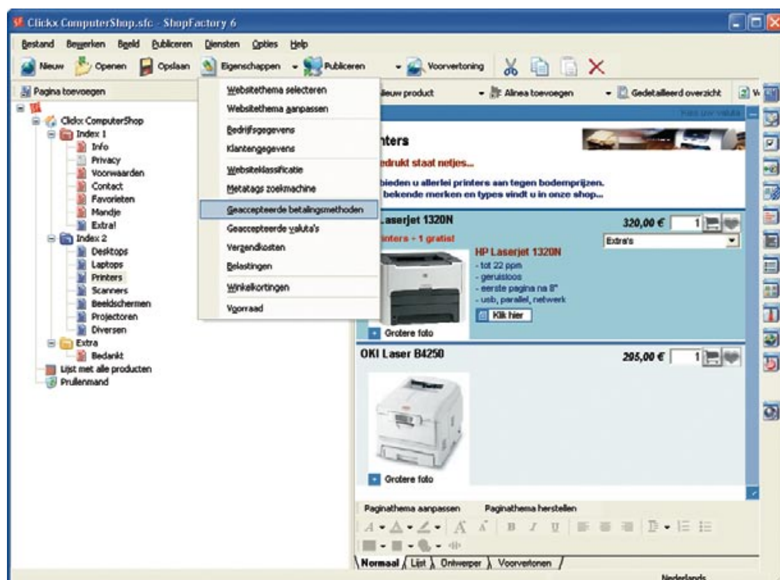
DESKTOPPAKKETTEN

ShopFactory Light

ShopFactory komt in verschillende smaken: Light, Professional, Developer en International. De laatste twee zijn eigenlijk vooral bedoeld voor designers die webwinkels in opdracht uitbouwen. Ook al gezien het zwaardere prijskaartje (vanaf circa € 789) vallen beide producten hier uit de boot. De Professional-versie (circa € 388) kan je als niet-specialist wel overwegen. Die is namelijk zowat even gebruiksvriendelijk als de Light-versie (circa € 149), maar biedt alleen iets meer mogelijkheden: onbeperkt aantal producten (maximaal 50 bij de Light-variant), diverse talen, en met een ingebouwde zoekfunctie, invoerwizard (voor datatabellen) en verkoopsbeheer (voor de statusanalyse van bestellingen). Wij focussen ons hier echter enkel op de Light-versie, temeer omdat je nadien altijd nog zonder verlies van gegevens kan upgraden. Een geruststelling voor beginnende winkelbouwers is alvast de wizard **Website starten**, waarmee de tool standaard opstart. Je hoeft hier nauwelijks meer te doen dan een thema en een kleurweergave kiezen, en de basisingrediënten van je winkel staan al klaar. Vanuit een vriendelijk ogende interface kan je je winkel dan verder uitbouwen. In eerste instantie kan je enkele basispagina's (zoals Info, Privacy, Voorwaarden en Contact) van de nodige inhoud voorzien. Ook hiervoor kan je gebruik maken van een handige wizard, maar je kan elk object (alinea, afbeelding, ...) ook afzonderlijk bewerken.
Naast deze klassieke pagina's moet je shop natuurlijk ook productpagina's bevatten. De manier waarop je dat in ShopFactory aanpakt, had wellicht iets intuïtiever gekund, maar eens je de weg kent, krijg je die virtuele schappen snel gevuld. Zo hoef je bijvoorbeeld maar naar productafbeeldingen te wijzen, en de tool creëert er onmiddellijk een productpagina mee, kant-en-klaar met winkelwagentje en miniatuurafbeelding. Voorbeeldig zijn verder nog de extra opties die je aan zo'n product kan hangen: elk product kan je onder meer voorzien van extra afbeeldingen en uitleg, alsook van speciale en erg gedetailleerde kortingen. Uiteraard kan je de tool ook de juiste valuta laten weergeven en – afhankelijk van het land – eventuele verzendkosten en BTW-tarieven laten doorrekenen. Voorraadbeheer is eveneens mogelijk, maar voorlopig is hier nog geen sprake van afboekingen in real-time. De tool biedt ook extra diensten aan, zoals beheer van verkopers, fraudebescherming (waarbij je op de hoogte wordt gebracht als bijvoorbeeld het ip- of e-mail-adres van de koper niet koosjer blijkt te zijn) en ESD (het verkopen van digitale producten via downloads), maar deze extraatjes vereisen een bijkomende én betalende account. Andere diensten – met name Bezoekersteller en Website-marketing – blijken nog niet operationeel. De tool biedt tal van betalingsmogelijkheden, maar zodra je geautoriseerd online betalingsverkeer wil aanbieden, is ook hiervoor een aansluiting bij een extra service nodig. Dat kan zonder al te veel moeite vanuit ShopFactory.

Paginathema's laten zich (ietwat moeizaam) aanpassen.

Een WYSIWYG-interface helpt je snel op weg.

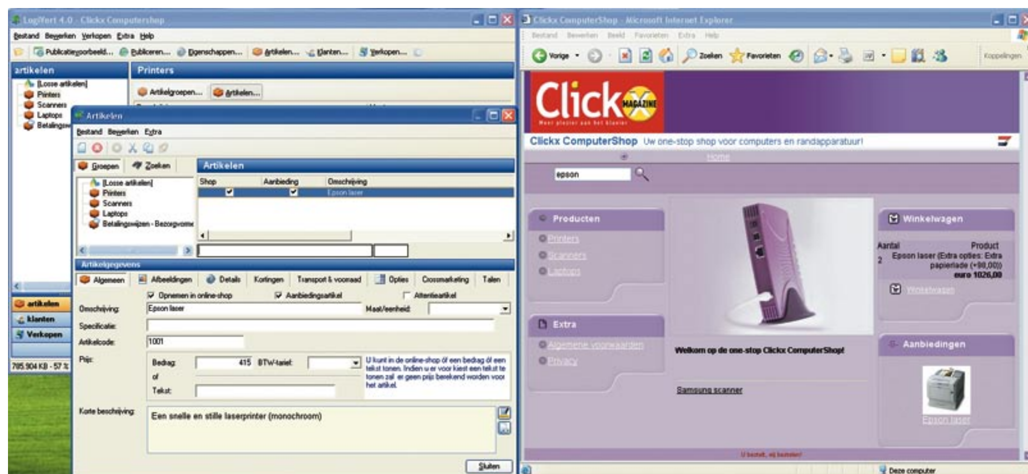
Mijn Webwinkel

Voor alle duidelijkheid: wij voelden de previewversie van Mijn Webwinkel 4 (alias LogiVert) aan de tand. Het kan dus zijn dat bepaalde onderdelen er in de definitieve versie enigszins anders uitzien! Meteen na de installatie kondigt zich al een setup-wizard aan, die je in enkele

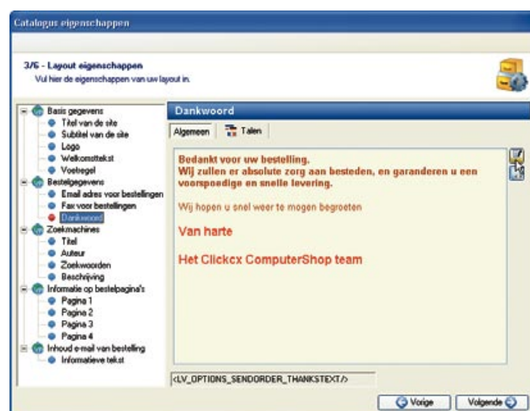
VAKTAAL | A - M | N - Z

ASP: Active Server Pages. Een soort raamwerk van Microsoft voor het maken van dynamische webpagina's. Zo'n pagina wordt opgebouwd op het moment dat de surfer de informatie opvraagt. Vaak wordt hierbij een databank geraadpleegd.

PHP: PHP Hypertext Preprocessor. Net als ASP is dit een scripttaal voor het aanmaken van dynamische webpagina's.

Een frisse interface die een fris resultaat oplevert – maar al bij al niet zo intuïtief.

Een wizard helpt je meteen met de uitbouw van je virtuele winkel.

stappen door de basisconfiguratie van je winkel gidst. Dat begint met de selectie van een layout: niet echt uitgebreid, maar online kan je wel terecht voor zo'n 400 gratis bijkomende lay-outs. Verder kan je onder meer nog titels en een logo instellen, en allerlei bestelgegevens en trefwoorden voor zoekmachines invoeren. Naast het Nederlands kan je nog Frans, Engels, Duits en Noors aanstippen: handig dus voor wie een meertalige shop wil maken! Ook valuta en leverings- en betalingswijzen kan je invullen. Voor bepaalde betaaldiensten moet je natuurlijk wel over de nodige accounts beschikken. Voorraadbeheer staat eveneens op het programma, maar real-time afboekingen vereisen wel de installatie van php op je webserver. Online bestellingen kunnen verwerkt worden door een gratis script op de server van de producent, maar dit gaat toch vlotter via een meegeleverd *cgi-* of php-script dat je dan naar je server moet uploaden. Met een minimum aan configuratie krijg je dat wel aan de praat. Het is bovendien mogelijk zelf extra pagina's te creëren, bijvoorbeeld eentje voor algemene voorwaarden en privacy. Ook een ingebouwde ftp-service is voorzien. Is de initiële configuratie via deze wizard afgerond, dan beland je in het hoofdvenster van Mijn Webwinkel, waar je meteen aan de slag kan om een artikel(groep) toe te voegen. Anders dan bij ShopFactory creëer je hier geen pagina's waar je producten in plaatst, maar productgroepen waarvoor automatisch pagina's worden aangemaakt. Op zich misschien logischer, maar in de praktijk blijk je bij Mijn Webwinkel toch vaker naar de helpfunctie te moeten teruggrijpen. Qua opties maakt het pakket alvast een zeer solide indruk. Zo kan je bijvoorbeeld per product allerlei kortingen en bijkomende opties vastleggen. Klanten en verkooporders laten zich ook manueel invoeren, handig voor correcties of als je buiten de shop om wil factureren. Bestellingen die in je mailbox rollen, kan de tool automatisch voor jou opvissen en overzichtelijk presenteren. Vermelden we nog dat je winkel een zoekfunctie krijgt ingeplant, zodat klanten sneller het gewenste product kunnen opvissen.

Shop to date

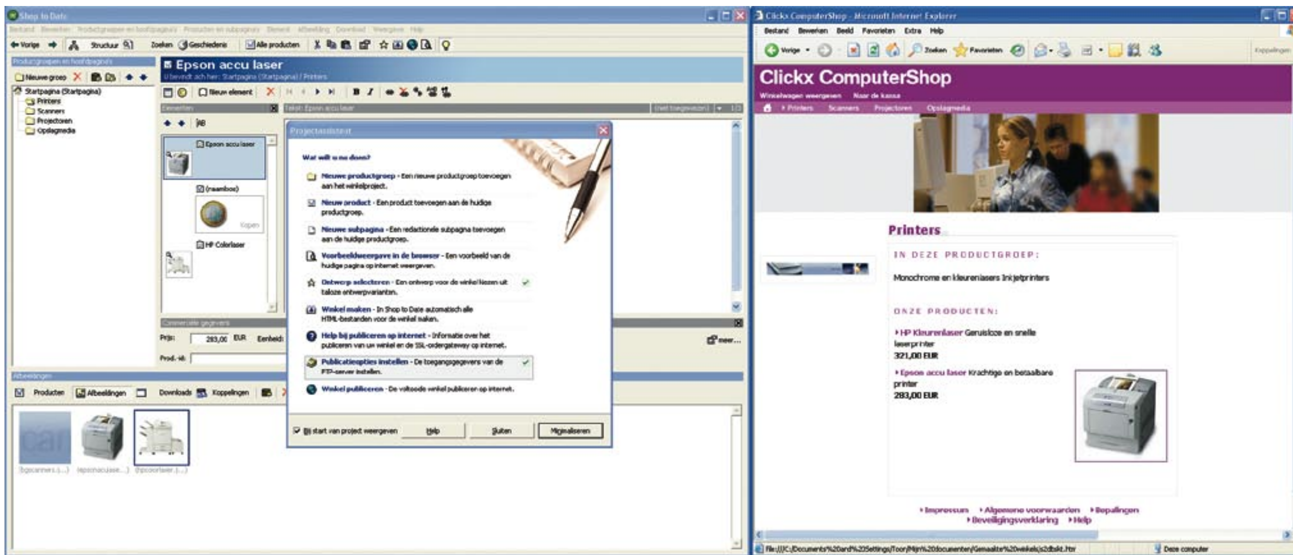
De installatie verloopt alvast erg vlot. Meteen erna krijg je een link naar de online helpdesk-met-faq aangeboden – hoewel er al een gedrukte handleiding van meer dan 200 pagina's bij het pakket geleverd wordt. Die hulp kan een beginnend winkelier echter best gebruiken, want Shop to date vergt wel enige gewenning. De aanpak is weliswaar goed doordacht, maar tegelijk nogal directief: de tool laat je namelijk weinig ruimte om je winkel uit de losse pols samen te stellen. Bij het samenstellen van een nieuw project kan je de Winkelassistent aanspreken. Die gidst je via een chronologische reeks tabbladen door de initiële configuratie. Hier bepaal je onder meer het type winkel (in een B2C-winkel zal de BTW bijvoorbeeld al in de prijzen verrekend zitten), de verzend- en betalingsmethode en

WEBWINKELPAKKETTEN

	SHOPFACTORY LIGHT 6.36	MIJN WEBWINKEL 4 (PREVIEW)	SHOP TO DATE 1.0
Producent	Easy@In	Easy computing	Mindscape
Website	www.easyaddin.nl	www.easycomputing.com	www.mindscape.nl
Gratis proefversie	ja (30 dagen)	gratis demo	nee
Nederlands	ja	ja	ja
Prijs	circa € 149	€ 99,95	€ 99,99
Gebruiksvriendelijkheid (op 5)	4	3	3
Mogelijkheden/opties (op 5)	3,5	3,5	3,5
Algemeen (op 5)	3,5	3	3,5

GRATIS WINKELSCRIPTS

Leg je php tussen je boterham en eet je *MySQL* als toetje, dan zit je met de gratis openbronpakketten als OSCommerce **www.oscommerce.com** en xt:Commerce **www.xt-commerce.com** gebeiteld. Xt:Commerce kan je zien als een soort Europese uitbreiding op het oorspronkelijk Amerikaanse pakket OSCommerce. Beide pakketten bevatten tal van php-scripts die in samenwerking met MySQL-databanken een complete webshop bieden. In principe hoef je weinig meer dan een configuratie(wizard) te doorlopen om de winkel aan de praat te krijgen, maar een dosis programmeerkennis en ervaring met *css* zijn onontbeerlijk zodra je de winkel meer naar je hand wil zetten. Anderzijds kan je voor hulp altijd wel terecht op de vaak drukke forums van beide projecten. Vooral voor OSCommerce tref je ook tal van gratis uitbreidingen aan. Andere, min of meer vergelijkbare gratis pakketten zijn Zen-cart **www.zen-cart.com** (met een Nederlandse vertaling op **www.zen-cart.nl**) en CubeCart **www.cube-cart.com** (mét Nederlandstalig taalpakket). Ook deze software maakt gebruik van php en MySQL-databanken. Beide pakketten zijn behoorlijk gebruiksvriendelijk.

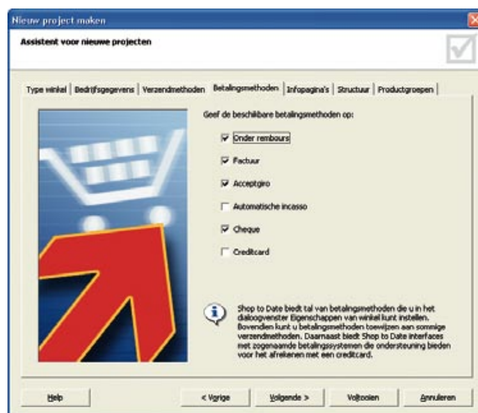

Overzichtelijk en strak.

de gewenste infopagina's voor je winkel. In dit stadium ben je nog relatief beperkt in je keuzes, maar later bij het verder uitwerken van je winkel worden nog méér opties beschikbaar. Je legt in deze fase ook al de basisstructuur van je shop vast door aan te geven of je productgroepen (zoals Printers) eventueel ook subgroepen moeten bevatten (zoals Inkjets en Lasers). Ten slotte kan je binnen deze Winkelassistent ook al producten aanmaken binnen de gecreëerde groepen. Daarna beland je in het hoofdvenster van Shop to date, en meteen is het tijd om in de handleiding te neuzen. De interface ziet er zeer verzorgd en overzichtelijk uit, maar je moet je toch wel eerst de filosofie van het pakket eigen maken vooraleer je stevig op de sporen zit.

Links kan je hoofdpagina's en productgroepen aanklikken, waarvan de bijhorende subpagina's en producten dan onderaan verschijnen. Klik je in dit onderste venster bijvoorbeeld op **Nieuw product**, dan neemt een wizard je bij de hand om een product aan de groep toe te voegen. Maar van zodra je een afbeelding van het product wil opsnorren, stel je vast dat je die niet langer van je schijf kan plukken; blijkbaar moet je die uit de mediabibliotheek van het pakket halen. Eerst dus in het onderste venster de knop **Afbeeldingen** indrukken en op het knopje **Afbeeldingen importeren** drukken om dit plaatje nadien aan je product te kunnen koppelen. Op zich is deze werkwijze geen slecht idee, omdat dit je op langere termijn een beter overzicht oplevert, maar zoals gezegd: het is wel even wennen. Datzelfde geldt overigens ook voor het presenteren van de pagina's. Wil je aan een pagina tekst, een afbeelding of een tabel toevoegen, dan moet je telkens eerst de knop **Nieuw element** selecteren, waarna je het gewenste type aangeeft en het object eventueel van verdere inhoud voorziet. Logisch en strak, maar het is wel wennen. En ook het administratieve gedeelte voor de eigenlijke publicatie en activering van je online webshop had iets intuïtiever gekund.

Al bij al een verzorgd en krachtig product, althans voor wie bereid is de aanpak van het pakket te volgen én de handleiding door te nemen.

Een winkelassistent begeleidt je bij de eerste stappen.

VAKTAAL A - M N - Z

CGI: Common Gateway Interface. Met cgi kan je vanuit een website gegevens sturen naar en ontvangen van andere programma's die op de webserver geïnstalleerd zijn. Cgi is echter behoorlijk ingewikkeld. Makkelijkere alternatieven zijn asp of php.

ONLINE DIENSTEN

GratisWinkel.nu

De naam www.gratiswinkel.nu en de € 0 die op de openingspagina prijkt, zijn enigszins misleidend: ook voor de goedkoopste formule (*gratis* genoemd) moet je eenmalig € 7,50 instapkosten betalen. Daarvoor kan je dan wel meteen een online webwinkel bouwen, met een maximum van 30 producten, 500 KB schijfruimte én... een tweetal reclamebanners. Je kan kiezen uit heel wat betaalmogelijkheden (creditcard, rembours, factuur, PayPal, ...), maar uiteraard hoort hier geen veilige online afhandeling bij. Andere extra's, zoals een gastenboek of een zoekmachine, voorraad- en orderbeheer, een koppeling met een eigen databank of ondersteuning van verschillende talen hoef je hier evenmin te zoeken. Daarvoor moet je aankloppen bij een van de duurderde abonnementen: die gaan van € 7,50 tot € 50 per maand, exclusief BTW. Het duurste abonnement kan standaard met 2.000 producten overweg en biedt je 60 MB schijfruimte. Hierbij krijg je dan ook een eigen domeinnaam voor je webshop. Vreemd en vervelend is wel dat je bij het aanvragen van een account blijkbaar een postcode uit Nederland moet intikken, maar voor de rest kan je probleemloos ook vanuit België opereren. Meteen na je betaling start een configuratiewizard op. Hiermee leg je onder meer betaal- en verzendmethodes vast en kan je de gewenste productcategorieën invoeren. Het aantal sjablonen in de gratis versie blijkt beperkt tot een schamele drie, maar de kleuren laten zich achteraf wel nog vlot aanpassen.

Zakelijke aanpak met een goede schaalbaarheid.

Vervolgens kan je aan de slag met een simpel beheermenu, direct vanuit je browser. Van hieruit kan je verder producten en categorieën toevoegen en wijzigen, en ook instellingen uit de configuratiewizard aanpassen. Bij een product kan je, naast de prijs, enkel losse tekst – geen databankgegevens dus waaruit je voor diverse producten kan putten – en één of meer jpg-foto's kwijt. Wel kan je vanuit dit beheermenu ook je bestellingen opvolgen en statistieken opvragen. Je kan ook altijd opwaarderen naar een hoger abonnement.

Mijnwinkel.be

Mijnwinkel.be laat zich al snel ontmaskeren tot weinig meer dan een alias voor mijnwinkel.nl. Ook hier vind je een handvol abonnementen terug, van € 5 tot € 800 per maand, exclusief BTW. Het spreekt voor zich dat de duurste formule dan wel een high-volume e-commerce site mogelijk maakt. Handig is dat je een formule eerst drie maand geheel gratis kan uitproberen. In eerste instantie wordt je gevraagd een productlijst te uploaden. Je moet dus al een Excel- of csv-bestand klaarhebben met allerlei eigenschappen van de gewenste producten. Als dat achter de rug is, neemt een wizard je op sleeptouw. In een eerste stap controleer je de kolomtypes van je geïmporteerde tabel (de productprijs hoort bijvoorbeeld numeriek te zijn). Vervolgens koppel je productnummer en prijs aan de juiste datakolommen, stel je onder meer valuta en BTW in, en geef je aan of er bij die producten bijvoorbeeld ook accessoires horen. Daarna bepaal je de lay-out van je webwinkel en stip je aan welke informatie die zoal moet bevatten. Nog een stap

Links vind je de beheermodule; rechts staat het resultaat dat je online kan bezichtigen.

EEN EIGEN WINKELHOEKJE

Geld heb je niet te veel en tijd nog minder, maar je bent wel tevreden met een bescheiden uitstalraam? Dan heeft een site als http://shop.kapaza.be wellicht iets in petto voor jou. Hier kan je namelijk gratis een eigen webwinkel openen, met een onbeperkt aantal artikelen. Je kan voor je winkel een aangepaste stijl kiezen (5 lay-outs), en die van een eigen logo en tekst voorzien. Je productengamma is automatisch ook zichtbaar op de zoekertjessite Kapaza www.kapaza.be. In een notendop ga je als volgt tewerk. Druk op de link **Klik hier**, en vervolgens op **Plaats nu 5 artikelen en open je eigen webwinkel!** Nu moet je nog enkele stappen doorlopen. Eerst vul je enkele gegevens over jezelf in en tik je een eerste productbeschrijving (met foto's) in. Zet een vinkje bij **Ik ga akkoord met de gebruikersvoorwaarden** en bevestig met **Advertentie eerst bekijken.** Desnoods kan je hier de advertentie nog wijzigen. Zoniet, klik je **Plaats de advertentie** aan. Even later rolt er een mailtje in je box, met je accountgegevens. Meld je hiermee aan bij Kapaza. Bovenaan je aanmeldpagina zie je nu de link **Advertentie plaatsen** staan. Klik die aan en plaats een volgende advertentie. Op die manier plaats je minstens vijf advertenties. Op je persoonlijke webpagina verschijnt de link **Webwinkel openen.** Klik die aan en vul alle nodige gegevens in. Kies alvast ook een leuke naam voor je shop. Bevestig onderaan met **Webwinkel openen.** Even later kan je je eerste bezoekers al ontvangen!

verder kies je de manier waarop klanten je winkel kunnen doorzoeken en selecteer je de velden die in de productlijst getoond moeten worden (naam, prijs, kleur, ...). Je kan ook een veld aanduiden dat meer gedetailleerde informatie of een groter plaatje van het product bevat, en productvariaties (keuzelijsten met diverse kleuren bijvoorbeeld) zijn eveneens mogelijk. Even later rondt de wizard het klusje af en is je winkel bezoekersklaar. De beheermodule geeft je verder ook toegang tot een aantal interessante opties: zo kan je bijvoorbeeld de lay-out van de diverse onderdelen aanpassen door een eigen sjabloon te uploaden, of ervoor zorgen dat bestelgegevens rechtstreeks naar je eigen online databank verstuurd worden. Handig is ook het online orderbeheer, van waaruit je een prima overzicht krijgt van de bestellingen en hun status. Deze dienst is voor beginners iets lastiger onder de knie te krijgen dan GratisWinkel.nu, maar geeft wel een veel professionelere indruk!

VAKTAAL A - M N - Z

CSS: Cascading Stylesheets. Met een stylesheet (css) kan je makkelijk het uitzicht van je webpagina's bepalen, zoals hoe titels, kadertjes en tekst er precies moeten uitzien. Je kan zo bijvoorbeeld heel snel bepaalde stijlen wijzigen om alle titels van je website een andere kleur te geven.

MYSQL: Openbrondatabankbeheerder. Met dit online softwarepakket kan je je sql-databank beheren, en via een programmeertaal zoals bijvoorbeeld asp of php kan informatie uit de databank in de browser opgeroepen worden.

CONCLUSIE

De mogelijkheden om een eigen winkel online te zetten, zijn erg verscheiden. Welke weg je precies bewandelt, hangt vooral af van je ambities, je programmeerkennis én de prijs die je ervoor wil betalen. De snelste en makkelijkste oplossingen zijn ongetwijfeld de online webwinkeldiensten, waar je gewoonlijk een maandelijks abonnement voor betaalt. Een handig en doorgaans iets krachtiger alternatief zijn de offline winkelpakketten die je op je eigen pc installeert. De drie tools die we in dit artikel besproken hebben, blijken aan elkaar gewaagd. ShopFactory laat zich wellicht iets makkelijker bedienen dan de overige twee, maar is in verhouding ook net iets duurder. Een workshop met een gratis afgeslankte versie van dit product (ShopFactory eTrader; maximaal 15 producten) vind je op pagina 66. ♦